

Opracowała Barbara Żbikowska¹

Przegląd ważniejszych wydarzeń (15 września–15 października 2011)

15–18.09. W miejscowości Sambor (Ukraina) odbyło się XVII Polsko-Ukraińskie Spotkanie Naukowe z cyklu Korelacja Stratygraficzna Lessów i Osadów Lodowcowych Ukrainy i Polski, pt. *Glacja i peryglacja Wschodniego Podkarpacia*, zorganizowane przez Zakład Geografii Fizycznej i Paleogeografii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Katedrę Geomorfologii i Paleogeografii Wydziału Geograficznego Uniwersytetu im. I. Franka we Lwowie.

17.09. W norweskim mieście Langesund, podczas X Sesji Międzynarodowej Konferencji Europejskiej Sieci Geoparków, Henryk Jacek Jezierski, główny geolog kraju, podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, odebrał certyfikat Europejskiego Geoparku dla geoparku Łuk Mużakowa.

18.09. W Lubocinie koło Wejherowa popłynął pierwszy gaz z łupków na koncesji należącej do Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa SA. Jest to pierwsza polska firma, która rozpoczęła techniczne wydobywanie gazu z łupków. W tym wydarzeniu wziął udział Donald Tusk, premier RP oraz przedstawiciele Rządu. Przy odwiercie Lubocino-1 nieprzerwanie płonie flara (tzw. „świeczka”). Wyniki przeprowadzonych badań, po zakończonych sukcesem zabiegach szczelinowania, potwierdzają, że na koncesji Wejherowo potencjalnie mamy znaczne pokłady gazu z łupków. Analizy gazu z łupków syluru i ordowiku potwierdzają jego bardzo dobre parametry energetyczne, brak siarkowodoru i niską zawartość azotu. Dodatkowo analizy potwierdzają występowanie węglowodorów ciężkich. PGNiG SA przygotowuje się obecnie do wierceń otworów poziomych i dalszych zabiegów szczelinowania na tej koncesji. Prace te potrwać co najmniej kilkanaście miesięcy. Po ich zakończeniu możliwe będzie uruchomienie wydobywania przemysłowego. Jeśli wszystkie prace przebiegać będą zgodnie z planem, to rozpoczęcie próbnej eksploatacji będzie możliwe w drugim półroczu 2013 roku, a wydobywanie komercyjne ruszy już w 2014 roku.

19.09. W siedzibie Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego odbyła się konferencja pt. *Gaz łupkowy w Polsce i na Lubelszczyźnie*. Organizatorami spotkania byli: Genowefa Tokarska – wojewoda lubelski oraz Krzysztof Hetman – marszałek województwa lubelskiego. W konferencji uczestniczyli m.in. samorządowcy z województwa lubelskiego, którzy mieli okazję zgłębić problematykę w zakresie tema-

tyki szczelinowania oraz ochrony środowiska, związaną z poszukiwaniem gazu łupkowego.

19–20.09. W Warszawie w siedzibie Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego odbył się europejski szczyt geologiczny – 31. Walne Zgromadzenie EuroGeoSurveys (EGS). Organizatorami tego spotkania byli PIG-PIB oraz Geocentrum Polska. Pierwszy dzień zajęła międzynarodowa konferencja EU 2020 *Strategy in Mineral Commodities Management*. W drugim dniu dyrektorzy europejskich służb geologicznych dyskutowali na temat rozwoju, strategii i działalności swych organizacji na rzecz gospodarki i społeczeństw. Do 4-osobowego Zarządu EuroGeoSurveys wybrany został jednogłośnie Jerzy Nawrocki, dyrektor PIG-PIB. Ostatni dzień obrad poświęcony był warsztatom *EuroGeoSurveys Directors Workshop on shale gas resource* (relacja znajduje się na str. 715).

20–22.09. W Poznaniu odbył się IX Zjazd Geomorfologów Polskich pt. *Georóżnorodność rzeźby Polski* wraz z sympozjum *Cyfrowe mapy geomorfologiczne* oraz sympozjum *Przemiany geoeekosystemów świata*. Imprezy, pod protektoratem rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu prof. Bronisława Marciniaka, zorganizowało Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich oraz Instytut Geoekologii i Geoinformacji UAM w Poznaniu. W czasie zjazdu podczas sesji jubileuszowej obchodzono dwie rocznice: 20 lat działalności Stowarzyszenia Geomorfologów Polskich oraz 50 lat pracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej wieloletniego prezesa stowarzyszenia, prof. zw. dr. hab. Andrzeja Kostrzewskiego.

21.09. W Parku Mużakowskim odbyła się uroczystość związana z przyznaniem temu miejscu certyfikatu Europejskiego Geoparku. Wchodzący w jego skład Łuk Mużakowa jest jedyną w świecie moreną czołową widoczną z kosmosu. Całkowita powierzchnia tej formy morfologicznej wynosi 170 km², z czego w Polsce znajduje się 75 km². Dolina Nysy Łużyckiej, przecinająca łuk, stanowi jednocześnie granicę między Polską a Niemcami. W uroczystościach i w konferencji prasowej z tej okazji uczestniczył Henryk Jacek Jezierski, główny geolog kraju, podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska oraz Elżbieta Polak, marszałek województwa lubuskiego.

21–22.09. W Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie odbyła się IX Międzynarodowa Konferencja NAFTA i GAZ 2011 i XVI Międzynarodowe Targi NAFTA i GAZ 2011. Wydarzenia te stanowią platformę wymiany poglądów i

¹Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa; barbara.zbikowska@pigi.gov.pl.

doświadczeń pomiędzy przedstawicielami sfer rządowych i biznesowych.

21–23.09. W Bóbrce odbyła się konferencja naukowa z okazji Jubileuszu 50-lecia Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. I. Łukaszevicza, zatytułowana *Muzeum jako instytucja humanizująca technikę. Problem z prezentacją i ochroną zabytków przemysłowych*. Podczas spotkania zaprezentowano m.in. pół wieku działalności muzeum oraz perspektywy przyszłej działalności służącej ochronie zabytków przemysłu naftowego i gazowniczego, który na terenie Bóbrki rozpoczął działalność ponad 150 lat temu i trwa do dnia dzisiejszego.

23.09. W Centrum Edukacyjno-Konferencyjnym Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego w Leszczach gościli uczestnicy Wielkopolskich Obchodów Światowego Dnia Turystyki, zorganizowanego w Kłodawie przez Departament Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, Wielkopolskie Zrzeszenie *Ludowe Zespoły Sportowe* oraz Urząd Miasta i Gminy Kłodawa. Podczas wizyty w dworku w Leszczach dyrektor PIG-PIB prof. Jerzy Nawrocki przedstawił osiągnięcia instytutu w dziedzinie geoturystyki. Goście, a wśród nich burmistrz Kłodawy Józef Chudy, zwiedzili wystawę w dworku oraz magazyny rdzeni wiertniczych Centralnego Archiwum Geologicznego PIG-PIB.

23–25.09. W Żaganiu odbył się LXXXI Zjazd Polskiego Towarzystwa Geologicznego pod hasłem *Mezozoik i kenozoik Dolnego Śląska*. Organizatorami spotkania byli Oddział Wrocławski PTG, Instytut Nauk Geologicznych PAN, Instytut Nauk Geologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego, Oddział Dolnośląski Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego oraz Wydział Górniczy Politechniki Wrocławskiej. Program zjazdu obejmował sesję referatową i posterową oraz wycieczki terenowe. Równocześnie podczas Walnego Zjazdu Delegatów PTG wybrano nowe władze Towarzystwa na 3-letnią kadencję. Przewodniczącym PTG został prof. Adam Gasiński, a zastępcami przewodniczącego – prof. W. Mizerski oraz prof. P. Karnkowski. Uchwałą Walnego Zebrania Delegatów profesorowie Jerzy Lefeld (ING PAN) oraz Volker Hoeck (Uniwersytet w Salzburgu) zostali Członkami Honorowymi PTG.

26.09. W siedzibie Ministerstwa Środowiska w Warszawie odbyła się uroczystość wręczenia Nagród Ministra za szczególne osiągnięcia naukowo-badawcze w zakresie ochrony, kształtowania i użytkowania środowiska oraz jego zasobów. Minister przyznał 2 nagrody indywidualne oraz 3 zespołowe. Jedną z nagród indywidualnych za całokształt pracy naukowo-badawczej otrzymał prof. dr hab. Bronisław Paczyński z Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego – wybitny specjalista w dziedzinie hydrogeologii, wieloletni przedstawiciel hydrogeologicznego środowiska naukowego, autor wielu prac naukowo-badawczych. Nagrodę za szczególne osiągnięcia naukowo-badawcze otrzymał m.in. zespół w składzie: Paweł Woźniak, Rafał Sikora, Krzysztof Lasoń, Marek Maćkowiak, Janusz Haisig (PIG-PIB) oraz Joachim Szulc (UJ) i Hans Hagdorn (Muschelkalkmuseum, Ingelfingen). Zespół został wyróżniony za opraco-

wanie pt. *Geopark Góra Św. Anny – udokumentowanie i propozycja jego ochrony*.

28–30.09. W Łądku-Zdroju odbył się III Ogólnopolski Kongres Geotermalny zorganizowany przez Polskie Stowarzyszenie Geotermiczne, Zakład Geologii i Wód Mineralnych Politechniki Wrocławskiej, Uzdrawisko Łądek-Długopole S.A., Katedrę Surowców Energetycznych Wydziału Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej oraz Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk.

27–29.09. W Krakowie odbyło się XVII Spotkanie Szefów Urzędów Górniczych Krajów Europejskich, którego organizatorem był Wyższy Urząd Górniczy. Uczestniczyli w nim przedstawiciele nadzoru górniczego z kilkunastu krajów Unii Europejskiej, a także z Serbii. Tematem konferencji były przepisy prawne i doświadczenia w zakresie rekultywacji terenów pogórnich. Patronat honorowy nad wydarzeniem objął podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny geolog kraju, Henryk Jacek Jezierski. Konferencje szefów urzędów górniczych są elementem szerokiej sieci współpracy sektorowej w zakresie górnictwa i geologii krajów Unii Europejskiej, a także krajów współpracujących w tym zakresie z UE.

28.09. W Warszawie podpisano porozumienie pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Narodowym Centrum Badań i Rozwoju w sprawie wspólnego finansowania badań naukowych i prac rozwojowych w zakresie technologii proekologicznych. Dokument podpisali Krzysztof Jan Kurzydłowski – dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz Małgorzata Skucha i Władysław Jan Majka – zastępcy prezesa NFOŚiGW. Na mocy porozumienia zostanie uruchomiony nowy program skierowany do ambitnych zespołów i ośrodków badawczych, w szczególności skupiających w swym gronie młodych, utalentowanych naukowców, prowadzących badania naukowe i prace rozwojowe w kluczowych obszarach ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

30.09. W siedzibie Ministerstwa Środowiska odbyła się konferencja prasowa z okazji debaty *Środowisko dla rozwoju Polski. Podsumowanie działań Ministerstwa Środowiska w latach 2007–2011*, z udziałem ministra środowiska Andrzeja Kraszewskiego i podsekretarza stanu: Joanny Maćkowiak-Pandery, Janusza Zalewskiego i Henryka Jacka Jezierskiego, głównego geologa kraju. Podczas spotkania minister H.J. Jezierski zwrócił uwagę na osiągnięcia ministerstwa w zakresie pozyskania inwestorów z całego świata do poszukiwań gazu z łupków w Polsce, a także w badaniach osuwisk, tworzenia nowoczesnego prawa geologicznego i promocji geoturystyki.

30.09. Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA rozpoczęło akcję *Plomien nadziei*. Jej celem jest zebranie możliwie największej liczby głosów popierających apel do posłów Parlamentu Europejskiego o niepodejmowanie działań zmierzających do wstrzymania poszukiwań i wydobycia gazu z łupków. Aby wziąć udział w akcji należy wejść na stronę <http://www.plomiennadziei.eu> i oddać głos.

5.10. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski wręczył akty nominacyjne nauczycielom akademickim oraz pracownikom nauki i sztuki. W dziedzi-

nie nauk o Ziemi tytuł profesora otrzymali: Krzysztof Fortuniak z Uniwersytetu Łódzkiego, Michał Gruszczyński z Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz Hanna Matyja z Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie.

12.10. W siedzibie Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie odbyło się Sympozjum *Cyfrowa kartografia hydrogeolo-*

giczna w Polsce, zorganizowane przez PIG-PIB pod patronatem głównego geologa kraju Henryka Jacka Jezierskiego. Było ono połączone z jubileuszami 60-lecia pracy zawodowej profesora Bronisława Paczyńskiego oraz 10-lecia państwowej służby hydrogeologicznej.

13–16.10. W Zakopanem odbyły się Tatrzańskie Warsztaty Geologiczne zorganizowane przez Tatrzański Park Narodowy, Instytut Nauk Geologicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Geologický Ústav Slovenská Akadémia Vied.